

Obsah

1. Úvod do problematiky	11
1.1 Stručná historie environmentální historie	11
1.2 Definice	13
1.3 Dělení environmentální historie	14
1.4 Hlavní instituce a vybrané významné osobnosti environmentální historie	16
1.4.1 Environmentální historie ve světě	16
1.4.2 Environmentální historie v České republice	16
2. Zdroje informací a metody environmentální historie.....	19
2.1 Přírodní archiv	19
2.1.1 Radiometrické datovací metody	19
2.1.2 Přírůstkové metody.....	20
2.2 Archiv lidské společnosti.....	20
3. Vývoj geografického prostředí do konce středověku	23
3.1 Vývoj přírodní krajiny v mladším neogénu	23
3.2 Vznik kulturní krajiny v holocénu	25
3.3 Krajina raného středověku	30
3.4 Krajina vrcholného a pozdního středověku	32
3.5 Geografické prostředí koncem středověku	36
4. Vývoj geografického prostředí v (raném) novověku.....	38
4.1 Krajina po husitských válkách	38
4.2 Období konsolidace, vznik velkostatků	38
4.3 Novověké kolonizace české krajiny	41
4.4 Renesanční krajina.....	43
4.5 Dopady třicetileté války.....	44
4.6 Barokní krajina.....	45
5. Vývoj geografického prostředí v 19. století	52
5.1 Zemědělská revoluce.....	53
5.2 Industrializace	58
5.3 Rozvoj dopravy.....	60
5.4 Urbanizace	63
5.5 Regionální diferenciace.....	63
5.6 Stinná stránka industrializace	65
5.7 „Návrat k přírodě“	67

6. Vývoj geografického prostředí ve 20. století	70
6.1 První polovina 20. století	70
6.2 Vysídlení německého obyvatelstva	71
6.3 Období socialismu	71
6.3.1 Socialistické zemědělství	73
6.3.2 Socialistická industrializace	77
7. Dějiny lesa	81
7.1 Hospodářské využití lesa	85
7.2 Lesní řády a počátky ochrany lesa	87
8. Historická těžba a krajina	91
8.1 Lokality, doba a druh získávaných surovin	91
8.2 Rýžování	92
8.3 Železné rudy	92
8.4 Těžba polymetalických rud	92
8.5 Zpracování (hutnění) rud	95
9. Mor v dějinách lidské civilizace	97
9.1 Rozšíření moru	97
9.2 Historie morových epidemií	97
9.3 Mor v Českých zemích	101
9.4 Důsledky moru	104
10. Paleopovodně a historické povodně	107
10.1 Paleopovodně	107
10.2 Historické povodně	108
10.3 Povodně a využívání krajiny	113
11. Zavlékání a vymírání organismů v environmentální historii ČR	117
11.1 Biologické invaze a introdukce	117
11.2 Historie invazí	118
11.3 Nepůvodní druhy rostlin	119
11.4 Nepůvodní druhy živočichů	122
11.5 Vymírání organismů	126
11.6 Mizející organismy v Evropě a v ČR	127

12. Proměna krajiny v zázemí Olomoucké pevnosti během staletí	130
12.1 Zázemí Olomouce do vzniku bastionové pevnosti	130
12.2 Bastionová pevnost	134
12.3 Táborová Pevnost	137
12.4 Využití území na mapě 3. reambulovaného vojenského mapování	139
12.5 Srovnání jednotlivých období	142
13. „Townscape“: proměna krajiny města v 19. a 20. století	148
13.1 Krajina města	148
13.2 Proměna krajiny města: případová studie města Nový Jičín	150
13.2.1 Historický a urbanistický vývoj města Nového Jičína	151
13.2.2 Townscape Nového Jičína v 19. a 20. století	155
14. Proměna geografického prostředí pohraničí v druhé polovině 20. století	166
14.1 Úspěšnost dosídlení	166
14.2 Redukce sídelního systému	168
14.3 Snižení antropogenního impaktu	170
14.4 Společenský a kulturní kontext proměny prostředí pohraničí	172
14.5 „Přejmenování“ krajiny	175
15. Proměna krajiny v transformačním období: případová studie města Trutnova	178
15.1 Vývoj trutnovské krajiny v první dekádě transformačního období	179
15.2 Vývoj trutnovské krajiny po roce 2000	181
15.3 Ekologické a estetické důsledky změn krajiny Trutnova	184
16. Summary	186
17. Literatura a zdroje	187